

Dokazování

Skutkové zjištění odvolacího soudu nemá oporu v provedeném dokazování, jestliže odvolací soud vzal v úvahu skutečnosti, které z provedených důkazů nevyplývaly nebo jinak nevyšly za řízení najevo, nebo soud pominul rozhodné skutečnosti, které byly provedenými důkazy prokázány, nebo v jeho hodnocení důkazů je logický rozpor, nebo jestliže výsledek hodnocení důkazů neodpovídá tomu, co mělo být zjištěno způsobem vyplývajícím z postupu předepsaným soudem v ustanovení § 133 až 135 OSŘ.

Skutkové zjištění odvolacího soudu nemá oporu v provedeném dokazování, jestliže odvolací soud vzal v úvahu skutečnosti, které z provedených důkazů nevyplývaly nebo jinak nevyšly za řízení najevo, nebo soud pominul rozhodné skutečnosti, které byly provedenými důkazy prokázány, nebo v jeho hodnocení důkazů je logický rozpor, nebo jestliže výsledek hodnocení důkazů neodpovídá tomu, co mělo být zjištěno způsobem vyplývajícím z postupu předepsaným soudem v ustanovení § 133 až 135 OSŘ.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 22 Cdo 308/2002, ze dne 28.5.2003)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobce Z. M., zastoupeného advokátem, proti žalovaným: 1) J. M. a 2) D. M., zastoupeným advokátkou, o určení vlastnictví, vedené u Okresního soudu Praha - východ pod sp. zn. 11 C 14/98, o dovolání žalovaných proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 9. ledna 2001, č. j. 31 Co 201/2000-75, ve spojení s opravným usnesením ze dne 26. června 2001, č. j. 31 Co 201/2000-94, tak, že rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 9. ledna 2001, č. j. 31 Co 201/2000-75, ve spojení s opravným usnesením z 26. 6. 2001, č. j. 31 Co 2001/2000-94, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Okresní soud Praha - východ (dále jen „soud prvního stupně“) rozsudkem z 31. 5. 2000, č. j. 14 C 14/98-46, zamítl žalobu na určení, že „žalobce je vlastníkem části pozemku stavební parcely č. 958, zapsané na listu vlastnictví č. 3556 Katastrálního úřadu P. - v. pro obec a katastrální území B. - S. B. o šíři 39 cm na straně přilehlé k ulici S. a 60 cm na straně protilehlé sousedící s parcelou č. 331/15 ve vlastnictví J. S. a J. H. v katastrálním území B. - S. B.“, a rozhodl o nákladech řízení.

Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že žalobce nabyl dědictvím podle odevzdací listiny z 9. 4. 1938, sp. zn. D 188/38, vlastnictví k pozemkům st. p. č. 875 a parc. č. 334/9 v kat. území B. - S. B. Pozemek parc. č. 334/9 sousedí s pozemkem parc. č. 958, který nabyli žalovaní kupní smlouvou, uzavřenou v roce 1986 s matkou žalovaného J. M., spolu s domem čp. 1352 na tomto pozemku a pozemkem parc. č. 334/12. Tyto nemovitosti jsou v jejich společném jmění manželů. Dům čp. 1352 stavěli rodiče žalovaného, přičemž podle zápisu o komisionálním řízení stavebním z 11. 7. 1941 uvedl J. M. (otec tehdy nezletilého žalobce), že nemá proti stavbě námitek, jen žádá, aby „krov nepřesahoval na jeho majetek.“ Podle katastrální mapy a zaměření provedeného Ing. E. M. 13. 10. 1997 v řízení o vydání

stavebního povolení, byla zeď domu čp. 1352 a navazující hospodářské budovy postavena nikoli přímo na hranici s pozemkem žalobce parc. č. 334/9, ale ve vzdálenosti vymezené žalobou, přičemž hranice mezi pozemky parc. č. 334/9 a č. 958 je vytyčena zděnými sloupky (ty byly podle žalovaných postaveny otcem žalovaného proto, aby vzhledem k odstupu zdi domu byla patrná hranice mezi pozemky). Žalobce užíval spolu se svojí zahradou parc. č. 334/9 také přilehlou část pozemku žalovaných parc. č. 958, resp. jejich právních předchůdců, až ke zdi domu čp. 1352. V 60. letech otec žalobce přistavěl ke zdi domu čp. 1352 dřevěnou kůlnu, dům začal vlhnout a po zásahu otce žalovaného musela být kolna zbořena. V roce 1972 podal žalobce odvolání proti rozhodnutí odboru výstavby MěNV v B., když v té době došlo mezi účastníky ke sporu ohledně povolení zřízení nové bytové jednotky v domě právních předchůdců žalovaných čp. 1352 žalovaných. K další neshodě došlo v roce 1997, rovněž v souvislosti se stavebním řízením, a žalovaní odstranili z předmětné části pozemku parc. č. 958 keře rybízů, vysázené žalobcem, a pozemek oplotili. Na základě uvedených zjištění dospěl soud prvního stupně k závěru, že žalobce nemohl nabýt vlastnictví k části pozemku žalobců parc. č. 958, navazující na jeho pozemek parc. č. 334/9 až k domu žalovaných, vydržením k 20. 2. 1956 (žalobce tvrdil, že k vydržení došlo v den, kdy dosáhl zletilosti) „v souladu s říšským o. zákoníkem a navazujícím občanským zákoníkem č. 141/1950 Sb.“, neboť nebyl oprávněným držitelem tohoto pozemku. Od roku 1941 probíhala řada stavebních řízení, ve kterých byly předkládány stavební plány a žalobci „byly zřejmé okolnosti, týkající se vlastnictví nemovitostí“. Už v roce 1941 bylo řešeno, že stavební krovy nemovitosti žalovaných nesmí zasahovat do pozemku žalobce a pak až do roku 1997 byly předkládány geometrické plány, ze kterých jasně vyplývala hranice mezi pozemky účastníků.

Krajský soud v Praze rozsudkem z 9. 1. 2001, č. j. 31 Co 201/2000-75, ve spojení s opravným usnesením z 21. 6. 2001, č. j. 31 Co 201/2000-94, rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobě vyhověl. Odvolací soud uvedl, že není zřejmé, z čeho soud prvního stupně dovodil, že od roku 1941 došlo k celé řadě řízení, ve kterých byly předkládány geometrické plány a prováděna geometrická měření, z nichž byla patrna skutečná hranice mezi pozemky účastníků. Z dokazování, doplněného odvolacím soudem, vyplývá, že od roku 1941 se uskutečnilo pouze jedno stavební řízení. Bylo zahájeno 9. 9. 1971 k návrhu žalovaného a týkalo se vydání povolení ke zřízení další bytové jednotky v domě čp. 1352. V tomto řízení, jak odvolací soud zjistil ze stavebního spisu, kterým provedl důkaz, nebyl zpracován geometrický plán. K projektové dokumentaci se žalovaný vyjadřoval, a to přímo na situačním plánu, přičemž na tomto plánu je hranice pozemku žalovaných a hranice stavby domu žalovaných totožná. Ve spise není žádná zmínka o tom, že by mezi účastníky byla neshoda o hranici mezi jejich pozemky. K neshodám došlo až v roce 1997, což uvádějí nejen účastníci, ale také potvrzuje i správní spis, týkající se řízení o odstranění plechové garáže žalobce na pozemku parc. č. 334/9. Teprve pak byla 13. 10. 1997 hranice mezi pozemky účastníků stanovena geometrickým plánem, vyhotoveným Ing. E. M. Ze spisu, týkajícího se stavebního řízení, odvolací soud také zjistil, že 16. 7. 1934 požádal právní předchůdce žalovaných B. M. o vydání povolení k výstavbě rodinného domu, kůlny a garáže na pozemku 334/4. Dne 2. 8. 1935 bylo vydáno další stavební povolení ke stavbě další kůlny v prodloužení kůlny stávající a 7. 7. 1941 podali manželé M. žádost o povolení stavby plotu, přestavby kůlny na garáž a zbourání starých kůlen. Tato stavba jim byla povolena 14. 7. 1941 po komisionálním řízení, konaném 11. 7. 1941, kterého se zúčastnil J. M. V tomto řízení byly vypracovány stavební plány, na nichž je stavba domu právních předchůdců žalovaných zachycena přímo na hranici pozemku parc. č. 958, tehdy označeného jako parc. č. 334/4. Ani v roce 1941 nebyl mezi právními předchůdci účastníků spor o hranici jejich pozemků. Tuto hranici fakticky tvořila zeď domu postavená otcem žalovaného v roce 1942, což žalobce i žalovaný potvrdili. V rámci stavebních řízení od roku 1934 do roku 1997 nebyl tedy spor o hranici mezi žalobcem, právními předchůdci žalovaných a žalovanými veden a ve stavebních plánech byla stavba žalovaného vždy přímo na hranici mezi pozemky. Podle odvolacího soudu tak začala žalobci běžet lhůta k vydržení předmětné části pozemku parc. č. 958 od 14. 7. 1941, tj. od rozhodnutí stavebního

úřadu, na jehož základě postavil otec žalovaného garáž a zeď tvořící hranici pozemku. Proto odvolací soud posuzoval podmínky pro vydržení podle OoZ z roku 1811, dále podle zákona č. 141/1990, účinného od 1. 1. 1951. S odkazem na § 562 a § 566 tohoto zákoníku dospěl k závěru, že žalobce vydržel vlastnictví k sporné části pozemku žalovaných k 1. 1. 1961.

Proti rozsudku odvolacího soudu podali žalovaní dovolání a namítají, že rozsudek odvolacího soudu vychází ze zjištění, které nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování. V roce 1934 proběhlo stavební řízení, které se týkalo povolení nouzové stavby právním předchůdcům žalovaných. V roce 1941 bylo zahájeno stavební řízení za účelem povolení stavby domu, k tomu byl předložen náčrtek, nikoli stavební výkresy. V období od roku 1941 do roku 1949 stály na pozemku právních předchůdců žalovaných nouzové stavby a rozestavěný rodinný dům, a proto nebyly zakresleny do katastrální mapy. V roce 1949 bylo požádáno o opravu rodinného domu, dům byl kolaudován a bylo mu přiděleno číslo popisné. Teprve pak byl zakreslen do katastrální mapy. Tomu muselo předcházet zaměření, které se nemohlo obejít bez přítomnosti žalobce, resp. jeho otce. V roce 1963 proběhlo dědické řízení po zemřelém otci žalovaného, jehož předmětem byl také dům čp. 1352, v roce 1968 matka žalovaného prodala část pozemku MěNV - i z těchto důvodů muselo být provedeno nové zaměření pozemků, které prováděl Ing. S. Tomuto měření byl otec žalobce, resp. žalobce sám, rovněž přítomen. K dalšímu zaměření pozemků došlo v roce 1976, kdy se prováděla kanalizace. Také v roce 1986, kdy žalovaní kupovali nemovitosti od matky žalovaného, bylo zkontrolováno, že hranice jsou řádně označeny. Když v roce 1997 žalovaní ohlásili stavbu plotu, provedla zaměření hranice Ing. E. M. a z její výpovědi před soudem vyplývá, že k zaměření hranice je vždy nutná přítomnost majitele sousední nemovitosti. To znamená, že žalobce musel být přítomen zaměření pozemků jak v roce 1949, tak v roce 1968. Sporná část pozemku je zvětší části zastavěna - v přední části se na ní nachází nosný sloup domu žalovaných. Po celé délce zdi domu jsou základy, které jsou širší než samotná zeď. Ve střední části zdi byl od počátku svod dešťové vody do trativodu a od roku 1972 je zde vpust dešťové vody. Není proto pravdivé tvrzení žalobce, že sporná část pozemku je pro žalované prakticky nevyužitelná. O tom, že žalobce věděl o skutečné hranici pozemků, svědčí i to, že v roce 1983 postavil jako černou stavbu plechovou garáž přesně na hranici svého pozemku. Není také zřejmé, proč odvolací soud vycházel z toho, že lhůta k vydržení začala běžet 14. 7. 1941, kdy bylo vydáno stavební povolení ke stavbě. Žalovaní uzavírají, že žalobce vždy věděl, jak skutečná hranice mezi pozemky účastníků probíhá, tj. že jeho pozemek parc. 334/9 nedosahuje až ke zdi domu čp. 1352 a navazujících staveb. Žalovaní navrhli, aby rozsudek odvolacího soudu byl zrušen a věc byla tomuto soudu vrácena k dalšímu řízení.

Žalobce se k dovolání nevyjádřil.

Nejvyšší soud v řízení o dovolání postupoval podle procesních předpisů platných k 31. 12. 2000 (bod 17, hlava první, část dvanáctá zákona č. [30/2000](#) Sb.), tj. podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění před novelou provedenou zákonem č. [30/2000](#) Sb., neboť rozsudek odvolacího soudu byl vydán po řízení provedeném podle dosavadních předpisů.

Po zjištění, že přípustné dovolání bylo podáno včas řádně zastoupenými účastníky řízení a že v řízení nedošlo k vadám vyjmenovaným v § 237 odst. 1 OSŘ ani jiným vadám, které měly za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, přezkoumal dovolací soud rozsudek odvolacího soudu podle uplatněného dovolacího důvodu, který je podle § 241 odst. 3 písm. c) OSŘ dán, jestliže rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování.

Skutkové zjištění odvolacího soudu nemá oporu v provedeném dokazování, jestliže odvolací soud vzal v úvahu skutečnosti, které z provedených důkazů nevyplývaly nebo jinak nevyšly za řízení najevo, nebo soud pominul rozhodné skutečnosti, které byly provedenými důkazy prokázány, nebo v jeho hodnocení důkazů je logický rozpor, nebo konečně jestliže výsledek hodnocení důkazů neodpovídá tomu, co mělo být zjištěno způsobem vyplývajícím z postupu předepsaným soudem v ustanovení § 133 až 135 OSŘ.

Odvolací soud po doplnění dokazování učinil zjištění, že v roce 1941, podle stavebních plánů, které byly vypracovány v řízení o povolení stavby plotu, přestavby garáže a zbourání kolen, byla zeď domu, jehož stavba byla povolena již v roce 1934, a dalších povolovaných staveb, zakreslena až k hranici pozemku parc. č. 958 s pozemkem žalobce 334/9. Žalobce, resp. jeho zákonný zástupce, proto od rozhodnutí stavebního úřadu 14. 7. 1941 vycházel z toho, že hranice jeho pozemku parc. č. 334/9 bude tvořena zdí domu a dalších navazujících staveb na pozemku parc. č. 958, a od roku 1942, kdy byl dům postaven, také v tomto rozsahu pozemek užíval. V žádném stavebním řízení od roku 1941 do roku 1997 nebylo provedeno zaměření hranice mezi těmito pozemky a mezi účastníky, resp. jejich právními předchůdci nebyly v tomto období o průběhu hranice žádné spory. Odvolací soud však pominul, že předmětem stavebního řízení v roce 1941, jak vyplývá ze zápisu o komisionálním řízení a rozhodnutí ze 14. 7. 1941, nebylo jen povolení stavby oplocení a garáže, ale také přestavba krovu, a že při komisionálním řízení otec žalobce J. M., v zastoupení tehdy nezletilého žalobce jako vlastníka pozemku parc. č. 334/9, uvedl, že proti stavbě nemá námitek, žádá však, aby „krov nepřesahoval na jeho majetek“. Odvolací soud dále zjistil, že dům na pozemku č. 958 byl postaven v roce 1942 tak, že zeď domu a navazujících staveb nebyla postavena podle stavebních plánů až k hranici pozemku parc. č. 958, aniž se vypořádal s tvrzením žalovaných, že to bylo právě v důsledku námítky otce žalobce a že otec žalovaných postavil dva zděné hraniční sloupky, které měly vymezovat průběh hranice. Tyto sloupky také Ing. E. M. při zaměření hranice v roce 1997 jako hraniční označila a plochu pozemku žalovaných čp. 958, užívanou žalobcem, označila v protokolu o vymezení hranice jako „okapník“. Ing. E. M. také předložila polní náčrt z roku 1942, v němž dům čp. 1352 nebyl dosud zakreslen, a odvolací soud pominul, že ve stavebním spisu se nachází také výměr ONV v B. ze 17. 1. 1949, kterým se otci žalovaného B. M. uděluje „povolení k obývání obytného domku s garáží“, což znamená, že k zaměření domu, resp. hranice pozemků ve 40. letech muselo dojít. Z dalšího stavebního řízení, probíhajícího v roce 1972, skutečně nevyplývá, že by mezi účastníky byl do roku 1997 spor o hranice pozemků, a ve stavebním řízení v roce 1972 byl v projektové dokumentaci dům žalovaných zakreslen až k hranici pozemku parc. č. 958, tyto skutečnosti je však třeba hodnotit v kontextu s tím, že hranice měla být vymezena zděnými hraničními sloupky.

Z uvedeného vyplývá, že skutkové zjištění odvolacího soudu, že podle stavebního řízení v roce 1941 měla být zeď domu a navazujících staveb právních předchůdců žalovaných umístěna až k hranici pozemku parc. č. 958, nemá oporu v provedeném dokazování, stejně jako zjištění, že žalobce, resp. jeho otec, nemohli od roku 1941 do roku 1997 vědět, že zdi těchto staveb až k hranici postaveny nebyly.

Rozsudek odvolacího soudu je tedy z pohledu dovolacího důvodu nesprávný a byl proto včetně opravného usnesení podle § 243b odst. 1 a 2 OSŘ zrušen a věc byla tomuto soudu vrácena k dalšímu řízení.

Další články:

- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ušlý zisk](#)
- [Škoda vzniklá provozní činností](#)
- [Styk dítěte s osobou společensky blízkou](#)
- [Spotřebitel](#)
- [Náležitě odůvodnění jako procesní záruka \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Poučení účastníka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)